

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення контролю за здійсненням заходів у сфері боротьби з організованою злочинністю, тероризмом і протидії корупції та легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом реєстр. № 4249 від 24 лютого 2014 року

Комітет з питань правової політики на засіданні 17 квітня 2014 року (протокол № 22) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення контролю за здійсненням заходів у сфері боротьби з організованою злочинністю, тероризмом і протидії корупції та легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (реєстр. № 4249 від 24 лютого 2014 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Кличком В.В. та іншими.

Згідно із пояснювальною запискою Законопроект спрямований виконання на 19-го європейського керівного принципу боротьби з корупцією, який наголошує на тому, що в кожному аспекті боротьби з корупцією мають бути враховані можливі зв'язки з організованою злочинністю та відмиванням грошей.

У законопроекті пропонується внести до законів України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», «Про комітети Верховної Ради України» та Постанови Верховної Ради України «Про комітети Верховної Ради України сьомого скликання» від 25 грудня 2012 року низку змін, відповідно до яких: Комітет Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією наділяється повноваженнями давати згоду на створення і ліквідацію спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю органів Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства доходів і зборів України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України, органів прокуратури України та інших органів і підрозділів, створених для боротьби з корупцією та організованою злочинністю, а також на призначення на посади та звільнення з посад керівників спеціальних підрозділів та органів

прокуратури з нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю.

Крім того, зазначеному Комітету проектом надається право перевіряти виконання законів про запобігання і протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, а також доручати проведення перевірок іншим органам та посадовим особам. У свою чергу, Комітет Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності позбавляється функцій парламентського контролю у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Як встановлено пунктами 1, 12, 14 частини першої статті 92 Конституції України, виключно законами України визначаються: права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; організація і діяльність органів виконавчої влади; організація і діяльність органів дізнання і слідства.

Відповідно до частин першої, п'ятої статті 89 Конституції України Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України, організація і порядок діяльності яких встановлюються законом.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Члени Комітету звертають увагу, що положення щодо контрольних функцій комітетів Верховної Ради України, які пропонується внести, вже були визнані неконституційними і тому втратили чинність на підставі Рішення Конституційного Суду України № 16-рп/2010 від 10 червня 2010 року. Вказане Рішення Конституційного Суду було винесено на підставі чинної на той час Конституції України зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України» № 2222-IV від 8 грудня 2004 року. У зазначеному Рішенні Конституційний Суд України вказав на те, що Основний Закон України не наділяє комітети самостійними контрольними повноваженнями, вони можуть лише сприяти Верховній Раді

України у здійсненні повноважень щодо парламентського контролю, виконуючи певні дії допоміжного (інформаційного, експертного, аналітичного тощо) характеру. Оскільки повноваження Верховної Ради України визначаються виключно Основним Законом України, наявність конституційних приписів у пунктах 16, 17, 18, 25 частини першої статті 85, частини першої статті 122 дає підстави для висновку про неможливість наділення парламенту та його органів повноваженнями надавати згоду іншим органам державної влади на кадрові рішення, не передбачені в Конституції України.

Наведене узгоджується з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною раніше, в підпункті 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009, відповідно до якої аналіз конституційних положень, які врегульовують питання діяльності комітетів, свідчить про відсутність у них повноваження погоджувати призначення на посади і звільнення з них посадових осіб, а також надавати згоду на створення і ліквідацію спеціальних підрозділів; за Конституцією України до відання Верховної Ради України не належить вирішення питань щодо призначення на посади і звільнення з посад керівників підрозділів правоохоронних органів, відповідальних за боротьбу з організованою злочинністю і корупцією; функція парламентського комітету щодо погодження призначення на посади і звільнення з посад керівників цих підрозділів виходить за межі повноважень Верховної Ради України; повноваження стосовно затвердження структури правоохоронних органів здійснює згідно з Конституцією України безпосередньо Верховна Рада України.

Враховуючи наведене, Комітет дійшов такого висновку:

проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення контролю за здійсненням заходів у сфері боротьби з організованою злочинністю, тероризмом і протидії корупції та легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (реєстр. № 4249 від 24 лютого 2014 року), поданий народними депутатами України Кличком В.В. та іншими, суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

В.В. Писаренко